

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företaget.

Statistiska centralbyrån

Yttrande över förslag till föreskrifter om skyldighet för företag att lämna statistik avseende it-användning i företag (NV0116)

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Förslaget avser föreskrifter med stöd av 15 § förordningen (2001:100) om den officiella statistiken och handlar om uppgiftsskyldighet för företag när det gäller it-användning.

I 2023 års undersökning introduceras en ny frågemodul av Eurostat; Dataanvändning, delning, Analys och handel med data. Utöver detta utökas befintliga frågemoduler: Användning av webbplant, Användning av mobilapplikationer, Artificiell intelligens.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

I konsekvensutredningen uppges att gällande föreskrift (SCB-FS 2021:30) för undersökningen om it-användningen i företag behöver uppdateras. Detta främst då blanketten, som föreslås som bilaga till den nya föreskriften, har en ny utformning. Dels inkluderar frågeformuläret nya frågor som inte har funnits med tidigare, dels har, enligt förslagsställaren, antalet frågor i formuläret förändrats. Därutöver uppges att undersökningen inte längre kommer att skickas till företag med 0 – 9 anställda (mikroföretag)

Det uppges att det övergripande målet med regeringens digitaliseringsstrategi är att Sverige ska vara bäst i världen med att använda digitaliseringens möjligheter och att undersökningen ligger i linje med strategin då den avser att belysa tillgången till och användningen av informations- och kommunikationsteknik i svenska företag. Vidare uppges att även europeiska beslutsfattare gagnas av undersökningen och att inom ramen för kommissionens förslag för Path to the Digital Decade kommer fokus i Europa att ligga på arbetet med EU:s digitala ambitioner för 2030. Det uppges att i praktiken kommer mål och prognoser att följas upp som är satta inom ramen för förslaget genom att samla in nyckelindikatorer inom digitaliseringsområdet från den aktuella undersökningen. Modulen om *Dataanvändning, delning, analys och handel med data* mäts, enligt förslagsställaren, för första gången i år och kan kopplas till den Europeiska unionens dataförordning som föreslogs i februari 2022. Tillgång till data och möjligheten att använda data uppges vara essentiella för att främja innovation och utveckling. Det uppges att den europeiska datastrategin har som målsättning att EU ska bli

ledande i dagens datadrivna samhälle och att data mer sömlöst ska kunna flöda mellan sektorer inom ett tydligt lagverk.

Det uppges vidare att i takt med att tekniken förändras snabbt är det till fördel för beslutsfattare att undersökningen genomförs årligen. För att mäta endast det som är relevant anpassas frågeformuläret inför varje undersökningsomgång enligt beslutsfattarnas behov, vilket medför att frågorna som ställs blir policyrelevanta. Undersökningen är, enligt förslagsställaren, av den anledningen ett effektivt verktyg i kartläggning av digitalisering och bedrift av e-handel i svenska företag. Det uppges att på sikt gynnar undersökningen även företagare om beslutsfattare har tillgång till information om företagens förutsättningar och utvecklingsmönster på årsbasis.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av förslaget bakgrund och syfte är godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

I konsekvensutredningen uppges att förslagsställaren valt att endast inkludera de frivilliga variablerna som är mest policyrelevanta nationellt i syfte att minska uppgiftslämnarbördan så långt det är möjligt. Det uppges att av den anledningen, inför varje undersökningsomgång och sammanställande av Grants ansökan, preciserar SCB vilka frivilliga variabler som kommer att inkluderas. Det uppges att enligt Grants-avtalet är SCB dock skyldiga att inkludera minst 50 procent av de frivilliga variablerna och att samtal förs mellan SCB, Infrastrukturdepartementet och myndigheter som har ett stort intresse av statistiken för att säkerställa att beslutsfattarnas och användarnas behov återspeglas av frågeformuläret. Vidare uppges att en del av de frivilliga frågorna har varit med i tidigare års undersökningar, både som frivilliga och som obligatoriska. Tidserier har därmed byggts upp för vissa av dessa variabler. Det uppges vidare att det finns önskemål från Eurostat att ha med frågorna då de används till internationella indikatorer gällande digitalisering där Sverige bör representeras.

Förslagsställaren bedömer att myndigheten bör behålla skyldigheten för företag att lämna uppgifter för att bibehålla en god kvalitet på resultaten, vilket möjliggör att ta fram data som är jämförbar med övriga EU-länder avseende alla variabler. Frågeformuläret uppges vara anpassat efter de nyckelkomponenter som efterfrågas av användare och syftar till att förbättra kvaliteten på data.

Vidare uppges att den digitala omställningen pekas ut som en bärande del av tillväxt- och utvecklingsstrategier. För att ta fram relevant statistik av god kvalitet som speglar företagens tillgång och användning av it uppges svarsplikt vara avgörande. Det uppges att av den anledningen tillämpas svarsplikt från 2019 på alla svenska företag som ingår i urvalet förutom för bostadsrättsföreningar som ingår i branschen för fastighetsbolag och förvaltare. Vidare uppges att från 2021 års undersökning exkluderas bostadsrättsföreningar från undersökningen. Dessa kommer, enligt förslagsställaren, även att exkluderas i fortsättningen. Således avser SCB fortsätta med att implementera svarsplikt på företag i alla storlekar som ingår i urvalet.

Förslagsställaren uppger att det i dagsläget saknas alternativa lösningar då huvuddelen av de uppgifter som efterfrågas är av kvalitativ typ och att det således inte finns möjlighet att använda administrativa källor.

Vidare uppges att om regleringen inte kommer till stånd blir effekten att undersökningen kommer att genomföras med hjälp av svarsplikt på frågorna som enligt Eurostatregleringen är obligatoriska för SCB att samla in. Andra frågor som är frivilliga av Eurostat, kommer att in-

kluderas som frivilliga även i det svenska frågeformuläret. Detta kommer, enligt förslagsställaren, att leda till en drastiskt minskad svarsfrekvens och sämre kvalitet på resultatet för en del variabler. En annan effekt uppges vara att det kommer att skapas tidseriebrott och undersökningens data kommer inte att bli jämförbar över tid eller jämförbara med övriga EU-länder. Slutligen uppges att dessa typer av effekter har SCB erfarit tidigare då variabler har varit obligatoriska ett år och frivilliga annat år.

Regelrådet finner ingen anledning att ifrågasätta redovisningen, men anser att det hade varit önskvärt om förslagsställarens hade förklarat vad Grants är.

Regelrådet finner likväl att förslagsställarens redovisning av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd är godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

I konsekvensutredningen uppges att undersökningen lyder under Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2022/1344 om fastställande av de tekniska specifikationerna för datakrav för ämnet "IKT-användning och e-handel" för referensåret 2023, enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/2152. Resultaten från undersökningen tas fram med hjälp av indikatorer som fastställts i handlingsplanen för EU:s gemensamma it-politik.

Det framgår särskilt att modulen om *Dataanvändning, delning, analys och handel med data* mäts kan kopplas till den Europeiska unionens dataförordning som föreslogs i februari 2022. Det framgår också att urvalspopulationen (vilka branscher och regioner som ska ingå i undersökningen) bestäms av Eurostat i Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2022/1344 som specificerar och fastställer vilka variabler som ska levereras för det året.

Likaså framgår att vissa av variablerna i undersökningen är frivilliga och att förslagsställaren har valt ut de mest policyrelevanta nationellt i syfte att minska uppgiftslämnarbördan.

Regelrådet ser ingen anledning att ifrågasätta redovisning av förslagets överensstämmelse med EU-rätten och finner därför att den är godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

I konsekvensutredningen uppges att ikraftträdandet planeras till den 14 januari 2023 och att insamlingen påbörjas den 14 februari med ett utskick av ordinarie missiv och inloggningsuppgifter till ett elektroniskt frågeformulär. Sista svarsdatum beräknas vara den 13 mars. Det uppges att insamlingsperioden överensstämmer med Eurostats rekommendationer det vill säga att insamlingen ska utföras under första kvartalet 2023.

Regelrådet kan konstatera att det saknas uppgifter om behov av speciella informationsinsatser, men då det handlar om en återkommande undersökning är sådan redovisning inte nödvändig.

Regelrådet finner därför att förslagsställarens redovisning av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande är godtagbar, och att utebliven redovisning av behov av speciella informationsinsatser utifrån förutsättningarna i detta ärende också är godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I konsekvensutredningen uppges att urvalspopulationen bestäms av Eurostat. Vidare uppges att urvalsramen stratifieras efter bransch och storlekklass och att sedan 2021 undersöks även branschkod 75, Veterinärverksamhet.

Vidare uppges att urvalsdragningen genomförs av en metodstatistiker på SCB, som arbetar efter att få fram ett urval som uppfyller kvalitetskraven. Eurostat ställer, enligt förslagsställaren, generellt sett höga krav på kvalitén på data i de stratum som SCB ska undersöka. Detta uppges i sin tur ställa krav på antal företag som ingår i varje stratum, och således på det totala antalet företag i urvalet.

Populationen utgörs av företag med verksamhet inom följande näringsgrenar (enligt SNI 2007):

Tillverkningsindustri (SNI 10-33)
Energi och återvinning (SNI 35-39)
Byggindustri (SNI 41-43)
Handel; serviceverkstäder för motorfordon (SNI 45-47)
Transport- och magasineringsföretag (SNI 49-53)
Hotell och restauranger (SNI 55-56)
Informations- och kommunikationsföretag (SNI 58-63)
Fastighetsbolag och förvaltare (SNI 68)
Andra tjänsteföretag (SNI 69-75, 77-82 samt 95.1)
IKT-sektorn (SNI 26.1-26.4, 26.8, 46.5, 58.2, 61-62, 63.1, 95.1)

Det uppges att från och med 2023 skickas undersökningen enbart ut till företag med 10 eller fler anställda. Innan 2023 skickades undersökningen även ut till företag med 0 - 9 anställda, (mikroföretag). Denna förändring uppges vara en konsekvens av implementeringen av nya statistiska företagsenheter i undersökningen.

Vidare uppges att från urvalsramen totalundersöks alla företagsenheter med minst 200 anställda och att bland företagsenheter med 0 - 199 anställda dras ett slumpmässigt urval. Det uppges att genom SCB:s samordnade urvalssystem tas hänsyn till vilka andra SCB-undersökningar företagen ingår i. Syftet uppges vara att minska bördan för dessa företag. Totalt förväntas cirka 8 700 företag ingå i undersökningen.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch är godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

I konsekvensutredningen uppges att kostnaderna för att besvara frågeformuläret främst består av löner och arvoden. Timkostnaden antas vara 911 kr. Det uppges att i beräkningen av timkostnaden ingår lön, sociala avgifter, lokaler och så vidare och att uppgiften är hämtad från SCBs årsredovisning för 2021.

Vidare uppges att vid undersökningen avseende 2022 uppskattades den genomsnittliga tidsåtgången till 29 minuter (82 frågor) och att uppskattningen bygger på uppgifter från föregående års undersökning, där uppgiftslämnare får uppge tidsåtgång i frågeformuläret. SCB

bedömer att svarstiden kommer att vara oförändrad för 2023. Uträkningen av kostnads-
mässiga konsekvenser baseras på scenariot då svarstiden förblir samma.

Undersökningen (Bilaga 1) kommer, enligt förslagsställaren, att innehålla 84 obligatoriska
frågor och att två ytterligare frågor avser tidsåtgång och kommentar från uppgiftslämnare
angående undersökningen. Det uppges att tre bakgrundsvariabler hämtas från register och
att under 2022 ställdes 82+2 frågor och 3 bakgrundsvariabler hämtades från register.

Det uppges att i urvalet för 2023 års undersökning beräknas cirka 8 700 företag med 10 eller
fler anställda att ingå, vilket ger en total tidsåtgång på $8\,700 \times (29/60) = 4\,205$ timmar, vilket
ger en beräknad uppgiftslämnarkostnad på:

$$4\,205 \text{ h} \times 911 \text{ kr/h} = 3\,830\,755 \text{ kr}$$

SCB gör bedömningen att företagens uppgiftslämnarbörda kommer att öka 2023 jämfört med
tidigare år. Detta på grund av att fler företag med 10 eller fler anställda ingår i urvalet jämfört
med föregående år. Däremot kommer företag med 0 – 9 anställda (mikroföretag), inte längre
att undersökas vilket eliminerar uppgiftslämnarbördan helt för den delmängden av företag.
Det uppges att den genomsnittliga tidsåtgången för att svara på enkäten i stort sett är oför-
ändrad.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av förslagets administrativa kostnader är
godtagbar.

Andra kostnader och verksamhet

I konsekvensutredningen framgår att förslaget inte medför andra kostnader och att förslagets
verksamhetspåverkan består i den tidsåtgång företagen behöver för att besvara enkäten.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av förslagets andra kostnader och
påverkan på företagens verksamhet är godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

I konsekvensutredningen uppges att förslagsställaren bedömer att förslaget inte har någon
påverkan på företagens konkurrensförhållanden.

Regelrådet ser ingen anledning att ifrågasätta uppgiften varför redovisningen av förslagets
påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag är godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

I konsekvensutredningen uppges att förslagsställaren bedömer att det är mindre troligt att
regleringen kommer att ha någon påverkan i andra avseenden.

Regelrådet ser ingen anledning att ifrågasätta uppgiften varför redovisningen av regleringens
påverkan på företagen i andra avseenden är godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

I konsekvensutredningen framgår att förslagsställaren har tagit hänsyn till de minsta
företagen med 0 – 9 anställda (mikroföretagen) genom att de tas bort från undersökningen.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av särskild hänsyn till små företag vid regleringens utformning är godtagbar.

Sammantagen bedömning

Regelrådet kan konstatera att samtliga punkter i konsekvensutredningen redovisas på ett godtagbart sätt. Regelrådet har inget ytterligare att tillföra i bedömningen.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 23 november 2022.

I beslutet deltog: Claes Norberg, ordförande, Anna-Lena Bohm, Hans Peter Larsson och Lennart Renbjer.

Ärendet föredrogs av: Ärendet föredrogs av: Annika LeBlanc.

Claes Norberg
Ordförande

Annika LeBlanc
Föredragande